

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria secunda post Pascha.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

ris. Applicat ad positū notādo q̄ animus loquit̄ deo. Quid igit̄ valet q̄ lingua dicat: peccavi. et cor dicat: peccabo. Caveat̄ igit̄ q̄ h̄ p̄tēant: tñ animū peccādi retinēt. Nā sicut̄ b̄. j. Reg. xvj. De' incuet̄ cor.

Seria secunda post Pascha.

Ecce ascendi

Emus r̄. Dedit eū manifestum fieri. Act. r. Si devote p̄sident̄ remus dñi resurrectionē: r̄ quō dedit euz dñs manifestū fieri: ascēdem' hierosolymā ubi p̄siderādū est q̄ solis bonis apparuit post resurrectionē p̄pter triplicē rōnem.

Prima p̄tinet ad sensum historicū. quia vīz mlti noluerūt sibi mortali adherere eū eū viderēt: iō indigni erāt eū imortales viderē. Ideo d̄. Eia. xxxij. Ne q̄ spernīs nōne etiā ipse sperneris. **S**c̄da p̄tinet ad sensum tropologicū ac etiā allegoricū: ad designādū q̄ solis bonis se spūalr̄ reuelat̄. Par. xv. Si dereliquit̄ eū r̄ ipse derelinq̄ vos. **T**ertia p̄tinet ad sensū analogicū: ad designādū q̄ i vita imortali boni cū solis bonis cōicabūt. ij. cor. vj. Que societas luc̄ ad tenebras. **E**cce r̄.

Prim' articulus. An debuerit ch̄s appere discipulis in alia effigie: **N**ō. Corpis solidi cuiusmodi ē corp' ch̄i est determinata figura siue effigies. Contra. Par. xl. ostensus est in alia effigie.

Rūder Thom. in ij. q. lv. Resurrectio ch̄i manifestāda fuit hoib' p̄ modū q̄ eis diuina reuelant̄. Innorescūt at̄ diuersimode de diuina hoib' fm̄ q̄ sunt diuersimode affectati. Nā illi q̄ h̄nt̄ mentē b̄n̄ dispositam fm̄ vitatez diuina p̄cipiūt. Illi aut̄ q̄ habēt mētē nō bene dispositā diuina nō p̄cipiūt nisi cū q̄dam p̄fusiōe dubietatz vel erroris j. cor. ij. Animalis hō non p̄cipit ea q̄ sunt spūs dei r̄. Et iō ch̄s q̄busdā ad credendū disposit' post suā resurrectionē in sua effigie appuit. His aut̄ in alia effigie qui circa fidē videbant̄ respicere. Un̄ ipsi dicebāt. Nos aut̄ sp̄abam' q̄ ipse esset redemptur' isrl̄. q̄si tā euānuisset spes illoz. Un̄ Grego. Talē se exhibuit in corpe qualis ap̄ illos erat in mētē. Nō est tñ intelligēdū q̄ ch̄s se transformauit i alienā effigie:

em: q̄uis h̄ posset. sed vt d̄. Lu. oculi eoz tenebant̄ ne eū agnoscerēt. Poterat eim̄ forz mare in ocul' eoz sōmā q̄lecuq̄ differētē sufficiētē ad h̄ q̄ videret̄ appere in illa effigie abiq̄ tñ mutatione sui. **H**ec Tho.

Pro fundamēto. Passiōes ani: puta tristitia: mer' r̄ h̄mōi: mltū impediūt cognitiōnē vitat'. Un̄ d̄. Claudian'. Est malus interpres rez. mer': r̄ trahit oē Augustinū: peiore via. Et Arist. li. d̄ som. r̄ vi. Facile decipimur circa sensus cū in passiōib' existim' veluti trepid' in timore r̄ amās in amore. Querit̄ igit̄ An ch̄s sic debuerit appere discipulis suis vt p̄tē passiōes suas impedirent a cognitiōne ipsi'. **D**ic̄ tñ. vt s̄. Ex q̄ p̄clude q̄ si voluerim' dona spūalia a deo recipe/debem' cogitatōes r̄ affectiōnes mūdanas r̄ corpales abijcere. Nam vt d̄. Joā. xij. Sp̄m̄ vitat' mūd' nō pōt accipe. Audite o mūdani r̄. Si igit̄ fuerit̄ assueti cogitatōib' r̄ affectiōibus carnis r̄ mūdi: studere ad cogitatōes oppositas r̄ affectiōes spūales assueseri. Un̄ Sen. de remedijs foruitoz. Bona p̄uerudo debet excutere qd̄ mala instruit. Ad h̄ vigilate qm̄ p̄uerudo mala mlti diligeret excir p̄t mltū est piculosa. Notate: si q̄s vellet porcū in loca mūdo ponere/hoc porc' non sustineret: sed iucto stercore v̄l luto statim ibi se p̄iceret: q̄ talia sūt sibi p̄naturalia. Sic p̄ctōr̄ sepe iterās p̄ctm̄ p̄ lōgā p̄uerudine facit q̄si sibi p̄naturale peccare. **F**igura. Filij isrl̄ p̄pter veterē p̄suetudinē ar̄ dēt' desiderabat cepe r̄ alia h̄mōi q̄ m̄na. Vide. Spūalr̄: seruīetes diabolo in luto culpe v̄l in fetore p̄cti plus delectant̄ q̄ in decore r̄ odore celest̄z gr̄e r̄. Greg. i. q̄. dā hoim̄. Ubi mens sponte p̄stint: ibi etiā cū voluerit surgere cadit.

Sc̄dus ar. Sup̄ euāgelii duo sunt p̄siderāda. **P**rimū associatio gratiosa. **S**c̄dm̄ cōmunicatio fructuosa.

In h̄ s̄mone dicendū de p̄mo. vīz q̄l' dñs se gratiosissime associant̄ duob' discipulis cūtib' i emaus. et nobiscū etiā adērit si fuerim' vt discipuli illi. Ipse eim̄ nobiscū esse desiderat. **P**rouerb. vij. Delitiae mee eē cū filijs hoim̄. Ad h̄ at̄ necarie sūt tres p̄dicatōes q̄s iuxta euāgelium notare.

Prima ē p̄dicatio deuote affectōis (possū' **S**c̄da est p̄dicatio sc̄tē recordatōis.

Feria II. post Pasca mane

Tertia est ratio pie lamentationis. **P**rima est condicio deuote affectionis. Hoc dat intelligi ex hoc qd isti duo discipuli ibat in emaus. qd interpretat desiderium consilij. Scdm qdpe desiderium disponit aiam vt digna sit hie dnm iesu secum. Sap. v. Preoccupat eos qd se cupiscunt. Ideo dicit Aug. Tota vita boni christiani scdm desiderium. qd desideras no vides sed desiderado ca pareris. Et certe sic dicit Beatus. Bonum desiderium seu bona voluntas origo est et mra oim bonorum. Et opposito aut defectus boni desiderij reddit hominem impotentem ad bonum. **U**n ipse Beatus. Fortasse id non possumus quia non multum volumus. In his paschalibus gaudijs studeamus scdm desiderij incalescere. Ad qd nos hortatur Beatus. vi. Ecce paschalia solennia pagimus. sed ita nobis viuendum est vt puenire ad gaudia eterna mereamur. Tristat enim cuncta que temporaliter festiue celebrantur. Cura rege qd hie solennitatis infestus ne ab eterna solennitate sepepnt. Quid potest infestus festus homini si deesse contingat festus angelorum. Umbra future solennitatis est solennitas presentis. Frequentatione temporalis gaudij ad eterna gaudia mens incalescat. Si sic fecerimus ibimus in emaus. i. desiderium psilij. s. implendi.

Secunda est consideratio scdm recordationis que notat in hoc qd isti duo discipuli de morte domini loquuntur ad memorias reducetes passionem eius. Ideo venit ipse dominus et iuxit se illis. Et nos igitur si deuote recordemur amaritudines que pro nobis passus est libenter profecto nobiscum aderit. Ipse enim dicit Ezechiel. In omni loco vbi fuerit memoria nominis mei veniam. **U**n psalmista. Memor fui dei et delectatus sum. s. propter presentiam diuine gratie. **T**ertia est ratio pie lamentationis que intelligitur ex hoc qd isti duo discipuli tristes erant loquendo vices de christi passione. **D**icit. v. Beatus qui lugent quoniam ipsi solus scilicet a domino ei spiritualiter preste. **L**u ita quod sic ambularet dolentes iuxit se dominus illis. corporali scilicet et spirituali: et ibat cum eis tanquam socii itineris. Sed cur Beatus. **U**n Beatus Beda fide sue resurrectionis astrueret et quod factum propter miserat impleret: vices. **U**bi scilicet duo vult tres congregati in nomine. ibi sum in me. eorum. **E**t quod in domino amabat: scilicet tamen de eius resurrectione dubitabat: id dominus foris in corpore eis apparebat: scilicet que esset non cognoscebatur. **B**eg. De se loquentibus dominus presentiam exhibuit. sed de se dubitantibus

cognitionis sue spiritus abscondit. **C**onsidera dominus benignitatem: non potuit ei amor sustinere sic suos tritari et errare. **P**roterea considera eius humilitatem: quod humiliter vadit cum eis tanquam socius: neque dedignetur eos discipulos inferioris gradus. **N**on enim erat de apostolis. **N**on sic facit elati qui nolunt nisi cum precipuis viris ambulare et perferari. **E**t dicitur itaque instruumur vt sepe dominica passionem recolentes domino copartiamur: vt ipse dignetur manere nobiscum. **I**nterpretatio namque leticia sepe est causa eijciendi dominum a societate nostra: et sic amittit omnia spiritualia bona. quod in multis sepe contingit post pascha quod ad beatos currunt et spectacula vana: et cor suum relaxant ad gaudia exteriora. **I**o beatus dicit saluator. **U**n. v. Ele vobis qui ridetis quia iugebitis. **E**xemplum figurale. **u**n. **R**e. xx. **D**ixit merodach rex babiloniorum litteras et munera ad Ezechiam regem iuda. **L**etatus est autem Ezechias in aduentu eorum: et ostendit eis omnia que habebat in thesauris suis. **N**on fuit quod non ostenderet eis ezechias in domo et pretere sua. **V**enit ergo Esaias ad regem et dixit ei. **Q**uid dixerunt viri isti aut vni venerunt ad te: **L**ui Ezechias de babilone venerunt. **E**t Esaias. **Q**uid viderunt in domo tua: **A**ut Ezechias. **D**ixit quicquid in domo mea sunt viderunt. **N**ihil est quod non monstrauerim eis. **D**ixit ergo Esaias. **A**udi sermonem domini. **E**cce dies veniunt et auferent omnia que in domo tua sunt: et portata erunt in babilone: non remanebit quicquid aut dominus. **L**auete nunc ergo charissimi a vana leticia. **H**eri quippe recepistis preciosissimum locale vices corporum domini quod pualer oibus mundi thesauris: que flos est amenissimus. de que Esaias. **F**los de radice eius ascendet. **S**pero etiam quod in vobis habeatis flores boni operis. **N**unc ergo floridus sunt horti ecclesie. **I**dem scilicet iustorum. **S**ed cauetur diu est ne pluuia vane voluptatis aut ventus mundane leticie et vanitatis ledant et non afferant fructum. **Q**ui autem mundi gaudia sunt nocua et frivola: paset ex tali exemplo. **N**arratur Beatus Gregorius in dialogo de quada puella cui nocere quada appuuit per visionem beate dei genitricis cum multis virginibus ab ea reqrens an vellent secum esse. **L**ui cum puella diceret: **V**olo. ab ea mandatum accepit vt nil leue ultra ageret: a risu et locis abstineret: scilicet que ad eius obsequium tricesima die veniret. **E**rtunc ergo puella in moribus domino est mutata. vnde mirabantur donec illa retulerit quod viderat. **P**ost

vicesimū q̄ z q̄ntū die febre correpta est. et die tricesima appropinquante hora sui exit. brām dei genitricē cum virginib; mlt; ad se venire p̄perit. Cui se vocati cepit r̄ndere: dep̄ssis reuerēter oculis: apta voce clamans. Ecce d̄na venio: Ecce d̄na venio. In q̄ etiā voce ania ex virgineo corpe habitatura cū scriis p̄ginib; exiit. Contēnat q̄ gaudia m̄di: q̄ vult h̄re gaudia celi. Nō q̄ in mūdo: sed i d̄no sp̄ gaudete: vt hozta tur ap̄ls p̄bil. iij. Ip̄m d̄nm in p̄cia v̄ra sollicitē z deuote custodiētes. Nā vt dicit Quidē in tr̄stib; Turpius eijcit q̄ non admittit hospes.

Sermonis ar. Audistis r̄c. Agnoscite qm̄ in h̄ Reulo vt p̄giniū estis. In q̄ p̄grinatōe mltū est vob; necāna d̄ni p̄ntia. Cauete q̄ ne ip̄m repellat. Si em̄ vos relinq̄t et sic p̄ueni bonis sp̄ualib;: non ip̄s sed vobis ip̄urandū erit. vt patet. xj. q. iij. Audi. Nā z regla iuris d̄r. D̄nū qd̄ q̄s sua culpa sentit: sibi; n̄ alteri d̄z ip̄utare. ff. de re. iu. l. Qd̄ q̄s. Audite: si q̄sp̄ta p̄grinans a se abijcit fidelē sociū potētē sibi succurrere z eū ab inimicis defendere: et sciētēter se latroni associat: q̄ ei oia auferat z eū occidat. Cui est ip̄urandū: Ecce sibi. Expone p̄ fidelē sociū ch̄m. z p̄ latronē d̄ia: bolū intellige. Audite q̄ d̄nm dulcissimū tantē Joā. xv. Vanete i me: z ego i vob.

Seria. q̄. post pasca p̄ meridie Sermo.

Ecce ascendi:

Emus r̄c. Ip̄e est q̄ p̄stitū est a deo iudex viuoz z mortuoz. Huic oēs p̄bete testimoniū p̄hibent: remissione pctoz accipe p̄ nomē ei⁹ oēs qui credūt in eū Act. x. Si igit̄ debite cōsideram⁹ ad ascēdēdū h̄erosolymā nos d̄s ponim⁹ p̄bis. In ill̄ aut̄ tr̄sā sūt z r̄plāda. Pr̄mū aut̄oritaz celsitudo. Ip̄e ē q̄ cōstituit⁹ a deo iudex viuoz z mortuoz. Scd̄m veritaz celsitudo. ibi Huic oēs Tertii suaz (p̄bete testimoniū p̄hibēt. utaz plenitudo. et remissione pctoz. Dep̄mo Joā. v. P̄ oē iudiciū dedit filio. De scdo Joā. j. Quē sc̄psit moȳses z p̄be in lege inuenim⁹ iesum r̄c. p̄ba sūt philippi. De tertio Joā. iij. Sic de⁹

dilexit mōm r̄c. vt ois q̄ credit in eū r̄c.

Ecce ascen. r̄c.

Prim⁹ ar. An ch̄s p̄ resurrectionē debuit p̄tinue cū discipulis p̄uerrari? Sic. qz p̄ hoc maiore p̄solatiōez eis de dissēt. Contra. Lu. vi. Statim vt cognōuerūt eū discipuli: euanuit ab oculis eoz.

Rūdet tho. i. iij. pte. q. vi. Circa resurrectionē duo est declarāda. f. Veritas resurrectionis. z Glia. Ad p̄ritatē at̄ resurrectionis māfestādā sufficit ei q̄ plies eis appuit: z cū eis q̄ locut⁹ familiarit: z comedit z bibit: z se palpādū tribuit. Ad gliaz at̄ resurrectionis māfestādā oportuit q̄ n̄ p̄tinue cōuersaret cū eis sic an̄ fecerat: ne videret ad talē vitā resurrexisse q̄lē p̄r̄ habuerat. Eō solatiōez aut̄ d̄ p̄tinua p̄ntia sua eis in alia vita repromissit: fm̄ illd̄ io. xvj. Itēz at̄ vi deo vos z gau. cor y. z gau. vim n̄eo tollet a vo. In q̄b; at̄ loc; illo inf̄medio erat: incognitū est: cū h̄ scriptura nō tradat: z in oī loco sit d̄natio ei⁹. Hec tho. Pro fūd.

In oib; op̄ib; vt b̄n fiat cauēd⁹ ē excessus Terenti⁹ in and. Id̄ app̄me arbitroz i v̄ta esse v̄tile: vt neqd̄ nimis. Et Tull. i. rhegor. Hinc adhuc ad rēpublicā plima veniēt cōmoda si moderatritz oim̄ rez p̄sto ē sapia. Et Arist. ij. eth. ponit in medio cōsistere p̄tutē. Cū q̄ q̄rit An ch̄s r̄c. Dic r̄n. vt s̄. Ex q̄ p̄clude q̄ p̄ oia z i oib; d̄ns sp̄ oñdit benignitatē suā erga hoies q̄ taz in icarnatiōe q̄ in n̄titate: passiōe: resurrectionē: z resurrectionis declaratiōe oia cōueniētissime fegit. Cōueniētissime inq̄ p̄t nostre v̄lilitati cōgruebat. Jo b̄n d̄z Hieremie. xxxj. In charitate p̄petua dilexi te. Voluit q̄ resurrectionē suā manifestare eo modo quo nostre salutis p̄ueniens erat. Ideo ostēdendo resurrectionis veritatem. Voluit ostēdere illius vite quam p̄ resurrectionē assumpsit immortalitatem. In quo etiā illud cōmune q̄dem sed p̄necessarium documentū fundare debemus q̄ si cū ch̄s r̄sto resurrexerim⁹ sp̄ualiter: per bona opera ostendere debemus hui⁹ resurrectionis p̄ritatē. iuxta illd̄ Gal. vj. ca. Si sp̄ū viui mus sp̄ū z ambulemus. et p̄ verā p̄seuerātiā: oñdere talis vite resurrectionis sp̄ual immortalitātē. Nā vt d̄r Greg. j. mora. In cassum agit si an̄ vite terminū deserat. Ad p̄positum. exponi p̄t illud Prouerb. xxx.